

նովի՞ն պիտի նկատեմ ետ տալ զայն Բանամայի Ընկերության հայտու-
թյան Բանամայի)» — Կը մնայ տունըն թէ
Բանամայէ դրամ ընդունող միւս ամեն
ամբաստանայք նոյն խոստումը պիտի
ընեն հրապարակաւ։

Երեւոյն Պ. տը Լէսէքոյի բոլոր
կայուններուն և դոյնը մեծապէս մա-
սին պահանջատեղը կողմէն ի վաճառ-
հանուելը ծանուցեր էինը։ Փարիզի
թերթերն այս բոլոր տարով կը խոսնայ
պատկառելի ծերունոյն այս յետին
ծաւրը դժբախտութեան վրայ, այն մար-
դուն որ երբեմն Թրանսպոնցի ամենէն
մեծն և ամենէն քարեքարակող կը հա-
մարտէր։ Իսկ Պ. Տը Լէսէքոյի բնա-
կած տունն ևս թէպէտ պիտի ծա-
խուի, բայց Տիկին Լէսէքոյ անոր մէջ
ընտելու իրաւունք պիտի ունե-
այ մինչև կեանքին վերջը։ Պ.
տը Լէսէքոյ զեռ չի գիտեր իր գաւկին
բանտարկութիւնն, և զատական դուր-
ժողութեան վրայ ևս տեղեկութիւն
չունի։ Կը վայելուի որ եթէ իրեն ի-
մաց տրուի կախումը կէկնեցնէ։ Տիկին
Լէսէքոյ ծանցող դատական իրաւուն-
թեան որ եթէ ուզուի՝ տան մէջ խու-
զարկութիւն ընելու լծը տալովութիւն
կընեն, ամեն դուռները կը բանայ իրենց
տակին, բայց այսպիսուն որ ծերուն-
այն բան մը չըտուի և անոր բան չհար-
ցուի։

—Բայ վերջին լրաց, Պ. տը Լէսէքոյի
տան վաճառումն յետաձգուեւ է։

ԽՈՒՄԱԿԱՆԻԱ — Զարբայի խնդրոյն նման
կատակայն վէճ մը ժամանակ մի վեր
հանրային ուշադրութիւնը կը գրադեցնէ
Ռուսմանիոյ մէջ։ Պէտք մարքիտիւնն,
որ Մարքիտ կը բնակէր, ուրիշ տիկնոջ մը
հետ ծանոթութիւն հաստատած լինելով,
անոր գաւազակը կտակէր չորս միլիոն ֆրի-
կլորած Ռուսմանիոյ մէջ։ Այս կտակին
դէմ դատ բացուեցաւ ուսումնական դատա-
րանի առջև, որը վճռեցին թէ կտակի-
նայ կարեւոր աւանդ Պետութեան սե-
փականութիւն պէտք է լինի Սահմանա-
դրութեան է։ Երբեք անոր համար, որ
կրէր թէ օտարազգի չէն կրնար կարու-
ածատը ըլլալ Ռուսմանիոյ մէջ։ Այս որոշման
հակառակ, արդուն կարեւորագոյն նախարար
Պ. Քարեկ հրամանագիր մը հանելով, ետ
կանգնա նոյն կարեւորագոյն տրամադէ, և
զանոն յանձնեց Մարքիտիւնի կտակա-
ն նշանակելով ժառանգորդացը։ Նախարարին
այս ընթացքին դէմ խոսիւ ընդդէմ պա-
տական ընդդիմակող կուսակցութիւնն,
զանգաւանդով թէ ուսումնական Պետութիւնը՝
բնական աւտորիտետով մը՝ ձեռքէ հա-
նած է մեծապէս ստացուածք մը, որ
գաւառական վճռով իր իրաւունքն ունի, և
թէ այս ընթացքով նախարարութիւնը դէ-
տրեմալ որ հաստատած է ի ֆիսկ Սահմա-
նադրութեան այն կարգադրութեանց որը
ուսումնական ազգութիւնը պայտապնդու
համար եղած են։ Անցեալ շաբաթին խնդ-
րին երեքիս ժողովք մէջ յայտարար, Պ.
Քարեկ պատասխանեց թէ Սահմանադրու-
թեան յօդուածն որ Ռուսմանիոյ մէջ օտա-
րազգեաց հաղաթիւրութիւնը կ'արգիլէ՝ ու-
րիշներու ապարիքը բռնի խրախուսելու
մտք չէ եղած, և օտարազգիները ժառանգու-
թեան իրաւունքն չի գրելը։ Այդ յօդու-
ածն սխալ ընթացած է և անոր ծիղը անկու-
թիւնը տալու համար մասնաւոր օրէնք մը
պէտք է Յետ երկար վիճաբանութեան,
Ժողովք 26 ի դէմ 83 ընտել ընդդէմ
զինքնող կուսակցութեան առաջնորդ թէ
Պ. Քարեկ հրամանագիրն ետ առնուի։

Պ. ՏՈՒՄԱՆԻԱ, Լիպա. Բաուդի խմբա-
պայանքն որ հրեայ սեղանագիր գէժիւր
գաղաքով հրապարակած մէկ է և Բանամայի
խնդրոյն առիթով այլ շատ խոստեցանք, ի
Տիմոն երեքսիական պիտի ընտրուի երկը,
ինչպէս գերմանացի հակահրեայական Պ. Այ-
վարոյ ընտրուեալ։ Ռայսլիսիկի անդամ՝ նոյն
պատճառաւ։

Պ. ԱՆՏՐԻՈՒՄ, Թրանսպոնցի ոստիկանու-
թեան նախկին վերահսկողն, որ ապա
պաշտօնական դարձաւ, բայց երեքսի
արդի ժողովոյն չիցայ անցած ընտրուել
և Բանամայի յայտնութեանց չունիւր կը յու-
սու թաղաքական կեանքը մէջ մտնել նու-
րէն, հանրապետական արդի գործընկեր
հարուածելու և հրաժարուելու մտադրու-
թեանը։ Բայց մի և նոյն ժամանակ Պ. Բոր-
նելիւս Զեքցի փաստաբանն է։

ԱՐԱՐԱՏ լուր վերջին անգամ եկող Պ.
Ժոյ Լըբլէր, նախագահ Պիլիպ Ալեքա-
հաղաթան Ընկերութեան, իր վերջին
Voyage au Mont Ararat գրքին երկա-
թորէն պատմած ըլլալով, Փիլիպիտորիկ
մեծ հանգիստ մը, Ռուսացի Պոլագրով,
սխալած է նոյն հեղինակութիւնը թարգմա-
նել և հրատարակել։

ՄԱՏՐԻՍԻՍ մէջ առաջին անգամ ըլլալով
ուշադրեալ գեղար ար տեղի ունեցաւ ամսոյ
6 18 ին։ Բողոքական հիւրերուն եկեղեցի
մը բացուեցաւ։ Բողոքականը զեռ չէին
կրնար եկեղեցի ունենալ Սափիոյ ոստա-
նէն մէջ։ Պապին նուիրակն և Մարքիտի
եպիսկոպոսը բողոքեցին, և հաղաբար
արդարական և քարկիցի տիկնոջ հա-
րազեր մատուցին նախարարապետին որ-
պէս զի այսպիսի փառաբանող երգերուն մը
չըլլայ։ Բայց Պ. Սակսպիս մակի չըրաւ, և
եկեղեցւոյն տէրն Անդրեյ մ'է, և անոր
գեղանգը խնդրեց որ Սահմանադրութեան
ամեն օտարազգւոյ արուած իրաւունքն ան-
խախտ հարձակուի։

ՊՈՒԼՄԱՐԻՈՆ 6, նոր իրաւաւորութեան
արժիւթները Պերիկի Սակսպիսին մէջ

գործառնութեան ընդունելու առաջարկը
ըրին Եւրոպայ Լանտաու և Նաժմանայ Պա-
նիւս սեղանադարակն տուններ։ Գերման
կուսակարական թերթ մը կը բացատրէ այս
առիթ. թէ Պուլպարիս այս փոխառութիւնը
պիտի գործածէ ոչ թէ իր կառավարական
ծախուց այլ նոր և շահաբեր երկաթուղւոյ
գծերու շինութեան։

ԱՅԻՆԱԲԵՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԵՍԱՎՈՐԻՍԻՆ
Ամեն Ս. Պատրիարք Էջմըն չաբաթ
օրը Առլիկէի պաշտօնատեղը գնաց և
աղբ. վարժարանաց արտօնութեան
խնդրոյն վրայ տեսակցութիւն մը ու-
նեցաւ։ Դատական և կրօնական գործոց
նախարար Վանժ Ռիգա փայլի հետ։

ՏՈՒՄԱՆԻԱ ՓԱՅՄ
Գոհութեան կը ծանուցանենք այս
աւուր Պաշտօնականաց մէջ, թէ Վեհ.Ս.
Սուլթանը բարեհաճած է Միլիթարի-
ութեան աստիճան չնորհել նաւային զըն-
դապետ Տըթ. Գարբիէլ պէյ Սեւանի
որ հետեւաբար փայտայութեան տիւ-
ղոսը կը ստանայ։

Տըթ. Սեւան փայա մը այն գիտ-
նականներէն է, որը իրենց բժշկական
բաղմոջող աշխատութեանց մէջ ժա-
մանակ կը գտնեն նաեւ գրականու-
թեամբ զբաղելու, և այդու կրկնապէս
կարծանանան հանրային համակրանցը։
Իր ինքնագիտական հմտութեամբ և
ուսումնասիրութեամբ, զոր առ հա-
մետութեան հաղորդող առիթներու
մէջ ի յայտ կ'ածէ, Տըթ. Սեւան
փայա նշանակել տեղ մը կը գրաւէ
մեր բանասիրաց կարգին մէջ։ Իրեն
բժիշկ, գնահատուած է ոչ միայն իր
ճարտարութեամբ, այլ եւ սիրելի
զարձած է իր մարդասիրութեամբ ու-
րով անձնօրհարար կերթայ ամեն
աղքատ հիւանդի որ իր խնամոց կը
կարօտի։

Ջերմապէս կը շնորհաւորենք մեր
յարգելի աշխատակիցը կույրերական
այս բարձր շնորհաց արժանանալուն
համար։

ՀՈԳԵՀԱՆԻՍԻՍ Ի ՏՐԱՊԻՈՒՆ
Տրապիզոնէն կը գրեն մեզ դեկտ. 4
թուականաւ։

Տրապիզոնի ազգայինը պահ մը մու-
նալով համաճարակ հիւանդութեան ա-
ղէտը որ զեռ կը տեն քաղաքին մէջ։
Տ. Գարբիկ Սուրանձտեանը եպիսկո-
պոսի անակնկալ մահուան վիշտով հա-
մակուեցան բոլորովին Վիսիկոս առաջ-
նորը Գեր. Տ. Եղիշ Եւ վարդապետ
Այվազեան Նոյնիւր 29 ի կիրակէ՝ ա-
ռուստուն հանդիսաւոր Ս. Պատարգ
մատուց Ս. Աստուածամկն եկեղեցւոյ
մէջ, ի պատիւ յիշատակ հանգուցեալ
Սրբազանին, որ Տրապիզոնի առաջնոր-
դութեան պաշտօնը վարած էր եպիս-
կոպոս ձեռնադրուած էր մեր թիմին
կողմ, 1886 թուականին։

Ժողովուրդը, որուն կանխաւ ծա-
նուցուած էր ունի կրօնական տխուր
արարողութիւն, կ'սկսէր հեղօցեմէ
լեցուլ եկեղեցին, որ նեղ հուպար երկ-
սեռ բազմութեան, և շատեր պարտա-
ւորեցան մնալ քահկն մէջ։

Առաջնորդ Ս. Էջմըն, առաքելա-
կան ընկերացումներէ յետոյ, խօսե-
ցաւ արտայայտ գաղափարական մը, յո-
րում ի վեր հանեց հանրուցեցին բա-
րեմանութիւնները կարեւորելով զինքն
իր բարոյ մէջ, իր պայտանքուն մէջ,
իր գրականութեան մէջ։ Ամէն մը
կեանքը, լուս, եթէ չէ հիմնուած
մարտի և պարկիշտ կենցաղի վրայ,
ուրիշ բոլոր արժանիք միայն բան մը կը
կրնայուելու իրենց փառքէն։ Գարբիէլ
եպիսկոպոս համարեալ որ օրինակ լինե-
լու աստիճան՝ այնքան մտած եղած էր
մեր Ս. Ուրտառնիկներու, գեանա-
լամաններու ու ճգնաբաններու մէջ,
որ կարծես ինքն ալ ճգնաւոր մ'ըլլած
էր խառնակ, անպանդճ հանգըն-
ներով, անձնօրհար գէժերով, ասկաւա-
պէտ և ժուժկալ, հետեւելով իր սրբ-
ային բերման քան ինչպիսիութեան։
Հանդուցելով հին իմաստաւորներու
նման աւելի ունիւթիւր և լուսեղ մ'էր,
քան խօսող։

Յետոյ թուեց հանգուցելոյն վա-
րած ուսուցչական, քարոզչական, ա-
ռաջնորդական և զանազան պաշտօն-
ները։

Գեր. քարոզիչը չնչուց ճանդու-
ցելոյն գրական աշխատութիւնները։
Գարբիէլ Սրբազան, լուս, կը գրէր
ժողովուրդեան կեանքին, մտացած գա-
նին ու հիւզակնի վէպերն, և յայտն
կը կայանար Սրբազանին գրակա-
նութեան բոլոր հրապարկը։ Ռուսիոյ
ուխտաւոր մըն էր Գոյեւուշ, որուն
գրչին տակ հոգ ու ջուրը արեւա-
գանգ մը կ'ստնուէր և արթնարանին
ցօղէ կը լինէր արդունըներու կամիլ-
ներ։ Նոր Որիւն մը որ իր արմի
քնարով, արուրը կը բարոյանէր։ Գրե-
րը կան, յարեց քարոզիչ Էջմըն, որ
կը նմանի չիլիմներու, որոնց վրայ
գրուած է «Աստ հանգիլ»։ Սրբանձ-

տեանց անթաւամ պիտի մնայ իր
գրչով։

Գարդիլ առաջնորդն իր խօսքն աւա-
րտելով, յիշեցուց որ ոմանը կտակած
էին (») «Թէ որ մանր պանդխտութեան
մէջ զիս նետահարէ, կ'աւանդեմ իմ
կտակն, որ զիս բառնան, տանին, և
զանէն զիս ի դէր հանգստեան վարա-
բայ վանուց խաչաքարերուն տակը։
Գարբիէլ Սրբազան, լուս, ինքն
ալ ունէր թերեւս այս յանկու-
թիւնը, բայց մանր կանխեց. պանդխտ
և նժգէհ, իւր վերջին շունչը տուաւ
Հիւանդանոցին մէջ, իւր ամենէն աւելի
սիրած ու արտասուած պանդխտանե-
րուն քով։

Դամանակունէն յետոյ, որ խոր
ապարկութիւն լծողոց ունիւրդաց
վրայ, կատարուեցաւ պաշտօն և մար-
թնալ ի հանգիստ հոգւոյ որդացեալ
Սրբազանը։

Գերբին չարնր

ՊԱՇՏՈՒԱԿԱՆԻԱ — Սուրբոյ Համա
գաւառին կառավարի անուանեցաւ
Պէճէք փայա, կառավարի ինչ ինչ
Առանայի ինչ ինչ գաւառին կառա-
վարի անուանեցաւ Արիֆ փայա, կա-
ռավարի Համալի։

Հոռէյտա գաւառին (Եթէն) կա-
ռավարի անուանեցաւ Ռիշտի փայա,
նախկին կառավարի իմարէի։

Հայեպի նահանգին Մէքիւնային ան-
ուանեցաւ Շիւքրի պէյ, Մէքիւնային
Հիւնայի, և իրեն յալորդեց Եօմը Ալի
պէյ, Մէքիւնային Հայեպի, և որուն
իւրի երկրորդ աստիճան արուեցաւ։

Գարբիէլ Տըթ Սահման գաւառա-
կին Մարի անուանեցաւ Եւսուֆ Չիւս-
էտիւն Էֆէնտի, նախորդ նախալ ձա-
պալուրի։

Փերիզութեան աստիճան արուե-
ցաւ Մոլային նախարարութեան դա-
տական ճիւղին նախագահ Միլիթիւս
Մէհմետ փայա։

Միլիթիւսութեան աստիճան՝ Եւ-
սուֆին նախարարութեան առաջնապա-
հական ժողովոյ անդամ գերապետ Սե-
ւան Գարբիէլ պէյ։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատ-
նաշան արուեցաւ Գ. Զօրաբանիկ
32 ըր. զօրաբանի 63 ըր. կիսաբանի
(Չիլուշիւս) հրամանատար Օսման Հիւլի
փայա։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Կէլիպո-
լուի կառավարի ձեմիլ պէյ։
Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ մայրա-
քաղաքիս ուսումնական դեպտանտան
առաջին թարգման Պ. Խիւսիւի։
Երրորդ կարգի Մէհմետի՝ նոյն
դեպտանտան քարտուղար Պ. Չիլու-
ֆի ու պահակ չոքեմալին հրամանա-
ւոր Պ. Նէյրի կիրի, և չորրորդ կար-
գի Մէհմետի՝ Ռուսիոյ նաւային սպայ-
ներէն Պ. Խիւս Նէլիսի։

Երրորդ կարգի Մէհմետի՝ ուսու-
կան դեպտանտան պահակ չոքեմալին
նախորդ. հրամանատար Պ. Բիսար Ֆիւ-
քի կնի։

Կրտսեական ոսկի չաքաբամ՝ Մէլա-
նիկի պահեստի զօրաց հրամանատար
Միլիթիւս Հայտար փայա։

Ի ԿԱՍՏ. ՊԱՍՏ. — Բարձր. Մեծ-Ե-
պիսոս և Բարձր. Սպարապետն երեկ
կայան և Կայսր երկաթով ստացան Վեհ.
Սուլթանին հրամանները։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՏ Խորհուրդն իր երեկի
նստին մէջ զբաղեցաւ ներքին գործոց
վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով և
իր խորհրդակցութեանց արդիւնքը
ստեղծկազմով մը մատուց վեհ. Սուլ-
թանին։

ՇԻՐԱԿՈՅԻ ԱՐՈՒՆՍՍԱՀԱՆԻՍԻՍ —
Կայսր պալատին թարգմանիչներէն
Հապէզ պէյ, որ իրեն օսմանիէն
պատուիրակ Շիւքիս գնացած ու մայ-
րաքաղաքը դարձած էր, նոյն Արու-
նանդեմի վրայ ընդարձակ տեղե-
կադիր մը մատուցած է Վեհ. Սուլթա-
նին, որ իւր բարձր գոհունակութիւնը
յայտնած է։

ԹԻՂԱՆԻ օսմանեան դեպտան Նու-
սուհի պէյ, որ ժամանակէ մը ի վեր
հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլ-
լալով, երեկ կայս. պալատ գնաց և
Վեհ. Սուլթանին կողմէ իւր հիւանդու-
թեան պատմու ցոյց տրուած հոգածու-
թեան համար երախտագիտութիւն մա-
տուցանելով արժանացաւ կայսրական
մեծարանայ։

ԿԱՐԱՐՈՑ մէջ նախկին նախագահու-
թեան յանձնաժողով մը կազմուած է
որ այս տարեան երախտութիւնէն առա-
կեալ արմատաց աղուութեան առկիւ
նպատակը հաւաքելով պիտի բաշխէ
նպատակը։

ԳՐԻՄԱՆԱԿԱՆՏԻՐ ոմանք աղեր-
սագիր մը մատուցանելով Բարձր. Մեծ-
եպարքոյն, խնդրած են արտօնու-
թեան յետոյ իմացուեցաւ։ Եւ նամակագիրն

թիւն տալ Պոլսոյ Ազադութեան Սըն-
տուկին որպէսզի գործարանատեղերու
փոխառութիւն մը ըլլայ իրենց մեքա-
նաներն իրեն ապահովութիւն ըն-
դունուելով։ Այդ խնդրի պիմը կը քննուի
առեւտրական և հանրագուտ շինու-
թեանց նախարարարութեան կողմէ։

ՊՈՒՔԻՆԻ օսմանեան նորընտիր
դեպտան Շեմէտտին պէյ չաբաթ օրը
իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Վա-
նաի ճա կով։

ԵՄՍԱԿԱՆ նախարարութիւնը իրեն
մին այն նոր միջոցներ, զորս ձեռք
առած է աւերութեան ընդհանուր հա-
տելեցի գաւառուն աւելի կանխարու-
րու համար, մասնաւոր աւամար մի
պատրաստած է, յորում Նշանա-
ւած են մայրաքաղաքի կալուածական
արդը ճշգրիտ քանակութիւնը, գաւա-
ռուներն և տակաւին անգանձելի
մնացածները։

Ելմական նախարարութիւնն որո-
շած է շարունակել այն որոշումն որով,
կալուածատեղերու անձնական անա-
թոյսները կը ընդունուին ի հաշիւ կալ-
ուածական արդը, նոյնպէս ծանուցա-
նել թէ յետապոքիկ անվճար մնացած
ստեղծերը Նշուած դրամով պիտի գաւա-
ռուին և թէ թարգմանական պաշտո-
նատունը օգնեն հաւաքելներուն և ամեն
կողմ կալուածատեղերու դիմաւորով
յարմար երանակաւ հրաւիրուին հատու
ցանելու իրենց տուրքը։ Այս որոշում,
որ մատուցուած է Բարձր. Մեծ-Եպար-
քոյին, այժմ կը քննուի Բ. Դրան
կողմէ։

Կ. ՊԱՍՏ Արուեստահանդէսին
յայտարարեալն ու ծրագիրները կը
պարտաւորեն Սեյիլ Մէհմետ Էֆէնտի,
Վեհ. Սուլթանին հրամայած է որ
կայս. պալատան թարգմանիչներէն
Հապէզ պէյ, որ իրեն օսմանիէն
պատուիրակ Շիւքիս արուեստահա-
նդէսը գնան մը թիւիւ. բարեփոխմանը
ընդունեց ֆրանսական պատուիրակին ու-
սումնասիրութեան կողմնակցութիւնները
զորս ի գործ պիտի դնէ։

(Աւետ. Լ. Էֆէ)

ՈՅԻՐ ՄԸ.—Այս աւուր թուրք լրագիրը
հետեւեալ ոճերը կը պատմեն։
Արմենաց արքայաւոր տնօրէն Սուլթա-
նի մը Սեյիլ պէյի վարիսի պատասխար
Խարանիկ քան երեք տարի առաջ տի-
րուիէն հրաման առած էր իւր երկրին
երթալու համար և Սուլթանին պէյ վճա-
րած էր պատասխարն ամաթիւսիներն հան-
դեր զրամանակ պարգեւով մը։ Այդ միջոցին
Խարանիկ անչալու եղած է տալիսին երե-
ւան եղած էր Անցիւլ որ տան պարտիզ-
պանը պարտեց իրորած պահուն. մարդու
կնիք մը գտնելով պիտի մը տակի առաջ
տարին և դիւս մը գտնէր և որուն վրայ
փառած էին և միայն կնիքը կար. ոսկոր-
ներուն մտ կային հաղուստներ, անոյն
մը, ծխախոտի տուր մը եւ այլն։ Սուլթա-
նան պէյ ապ զոյգերը տեսնելով հաստա-
տած է թէ իւր սպասարարին Խարանիկին
կը վերաբերէին։ Ոստիկանութեան կողմէ
քննութեան ձեռնարկուած է և երեք տարի
առաջ Սուլթանին պէյ թով ախտաւոր
սպասարարը ձեռնակալուած են։

ՊՐՈՒՍԻԱ երկրաբորժական վարժա-
րանն ու տիպարագարանն աւելի կանո-
նաւոր վիճակի մը վերածելու համար կայս.
Իրաւտ մը արտօնած է 13400 ըրէի գու-
մար մը ծախուի։

ՀԱՄԱԿԱՆՈՒՄ անկիւնային համար
Բաղէշի ու Վանայ մէջ տասը հազար զրէի
հանգանակութիւն մը եղած է, զոր նուր-
ւած են հետեւեալ անձնքը։
Բաղէշի հանգանակական Պարալիս Ու-
շիկ Էֆէնտի՝ 2000 ըրէ, Էյուպ Էֆէնտի՝
216, Տէլի

